

dokarallah.org

Kari na 3: Tzitzit (Tuntu, Rataye, Igiyoyi)

UMARNIN TUNATAR DA UMARNI

UMARNIN TZITZIT

Umarnin Tzitzit, wanda Allah ya bayar ta hannun Musa a cikin shekaru 40 na yawo a jeji, yana umartar ’ya’yan Isra’ila—ko waɗanda aka haifa a cikinsu ne ko al’ummai—su yi rataye (*Tzitzit* [ציצת], wato zare, rataye, ko igiyoyi) a gefunan tufafinsu, su kuma sa zare shuɗi a cikin ratayen.

Wannan alama ta zahiri tana bambanta mabiyan Allah, tana kuma zama abin tunasarwa kullum game da su wanene da kuma jajircewarsu ga umarninsa.

MUHIMMANCIN ZARE SHUƊI

Shigar da zare shuɗi—launin da ake dangantawa da sammai da allahntaka sau da yawa—yana jaddada tsarki da muhimmancin wannan tunasarwa. An bayyana cewa dole ne a bi wannan umarni “a cikin dukan tsararrakinku,” wanda ke nuna cewa ba a takaita shi ga wani lokaci na musamman ba, amma an nufa a riƙa kiyaye shi kullum:
“Ubangiji ya ce wa Musa, ‘Ka yi magana da ’ya’yan Isra’ila maza, ka ce musu: A cikin tsararraki masu zuwa, ku yi rataye a sasanninta na tufafinku, ku sa zare shuɗi a kan kowane rataye. Za ku riƙa kallon waɗannan ratayen, don haka za ku tuna da dukan umarnin Ubangiji, ku kuma yi musu biyayya, kada ku yi karuwanci ta bin sha’awoyin zukatanku da idanunku. Sa’an nan za ku tuna ku yi biyayya da dukan umarnina, kuma za ku zama tsarkakakku ga Allahnku.’” (Littafin Kidaya 15:37-40)

TZITZIT A MATSAYIN KAYAN TSARKI

tzitzit ba abin ado kawai ba ne; kayan aiki ne mai tsarki da ke jagorantar mutanen Allah zuwa ga biyayya. Manufarsa a bayyane take: hana masu bi bin son ransu da kuma kai su ga rayuwar tsarki a gaban Allah.

Ta hanyar sanya *tzitzit*, mabiyan Ubangiji suna nuna sadaukarwarsu ga umarninsa, kuma suna tunasar da kansu kullum game da alkawarinsu da shi.

NA MAZA KAWAI KO NA KOWA?

KALMOMIN IBRANIYAWA

Ɗaya daga cikin tambayoyin da aka fi yi game da wannan umarni ita ce ko ya shafi maza ne kawai ko kowa. Amsar tana cikin kalmar Ibrananci da aka yi amfani da ita a wannan ayar, *Bnei Yisrael (*בני ישראל*),* wadda ke nufin "'ya'yan Isra'ila maza" (jam'in namiji).

Amma a wasu ayoyi, inda Allah yake ba dukan al'umma umarni, ana amfani da kalmar *Kol-Kahal Yisrael* (כל-קהל ישראל), wadda ke nufin "taron Isra'ila," kuma a fili tana nufin al'umma gabaki ɗaya (duba Joshuwa 8:35; Maimaitawar Shari'a 31:11; 2 Tarihi 34:30).

Akwai kuma wuraren da ake magana da jama'a gaba ɗaya ta amfani da kalmar *am* (עַם), wadda kawai take nufin "mutane," kuma a fili ba ta nuna jinsi. Alal misali, sa'ad da Allah ya ba da Dokoki Goma: "Sai Musa ya sauko wurin mutanen (עַם), ya faɗa musu" (Fitowa 19:25).

Zaɓin kalmomin da aka yi amfani da su a Ibrananci na asali game da umarnin tzitzit yana nuna cewa an yi wannan umarni ne musamman ga *'ya'yan* Isra'ila ("maza").

YADDA MATA KE YI A YAU

Ko da yake wasu matan Yahudawa na zamani da matan Al'ummai Masihiyawa suna jin daɗin ƙawata tufafinsu da abin da suke kira *tzitzit*, babu wata alama da ke nuna cewa an yi nufin wannan umarni ya shafi jinsi biyu.

YADDA AKE SA TZITZIT

Ya kamata a haɗa *tzitzit* da tufafi: biyu a gaba, biyu kuma a baya, sai dai lokacin wanka (a bayyane yake). Wasu suna ganin sa su yayin barci zabi ne. Waɗanda ba sa sa su yayin barci suna bin hujjar cewa manufar *tzitzit* ita ce su zama abin tunasarwa na gani, kuma wannan ba ya tasiri sa’ad da mutum yake barci.

LAUNIN ZAREN

BA A KAYYADE WANI TAKAMAIMAN INUWA NA SHUƊI BA

Yana da muhimmanci a lura cewa nassi bai fayyace takamaiman inuwar shuɗi (ko shunayya) da za a yi amfani da ita ga zaren ba. A Yahudanci na zamani, mutane da yawa sun zabi kada su sa zaren shuɗi, suna cewa ba a san ainihin inuwar ba, kuma a maimakon haka sai su yi amfani da fararen zare kawai a cikin *tzitzit* ɗinsu. Amma da a ce takamaiman inuwar tana da muhimmanci, da babu shakka Allah ya bayyana ta sarai.

Muhimmin abin da umarnin ya ƙunsa shi ne biyayya da tunasarwar Allah game da umarninsa a kai a kai, ba dai-daitaccen inuwar launin ba.

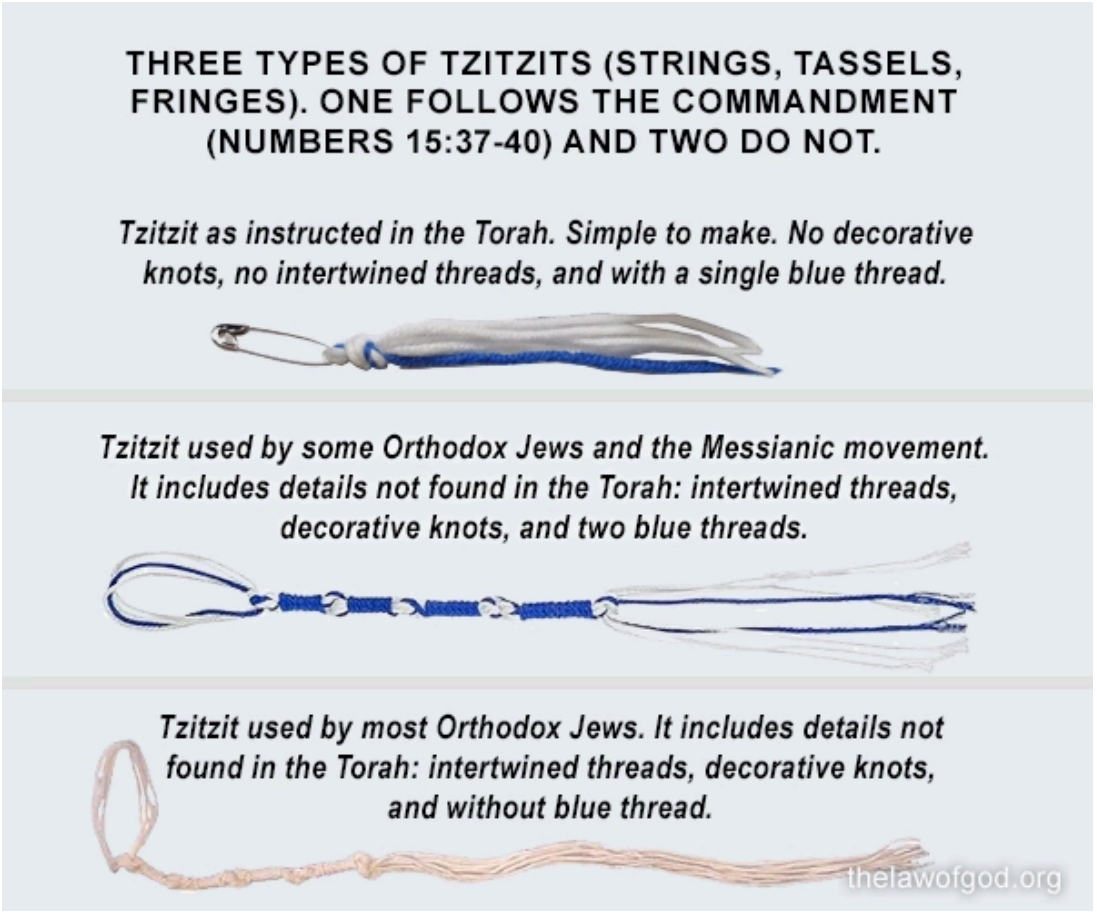
ALAMAR ZARE SHUƊI

Wasu suna ganin cewa zaren shuɗi alama ce ta Almasihu, ko da yake babu goyon bayan Nassi ga wannan fassarar, duk da cewa tana da jan hankali.

Wasu kuma suna amfani da rashin takaita launin sauran zaren—banda sharadin cewa ɗaya daga cikinsu dole ya zama shuɗi—su ƙirƙiri *tzitzit* masu sarƙaƙiya da launuka da yawa. Ba a ba da shawarar yin haka ba, domin yana nuna ɗaukar umarnin Allah da wasa, kuma wannan ba abu ne mai amfani ba.

TARIHIN LAUNUKA

A zamanin Littafi Mai Tsarki, rina zare yana da tsada, saboda haka kusan tabbas ne cewa an yi *tzitzit* na asali da launukan halitta na ulu daga tumaki, awaki, ko raƙuma, mai yiwuwa daga fari zuwa ruwan kasa mai haske. Muna ba da shawarar a bi waɗannan launukan halitta.

YAWAN ZARE

UMARNIN NASSI GAME DA ZARE

Nassi bai fayyace adadin zaren da ya kamata kowane *tzitzit* ya ƙunsa ba. Sharadin da aka gindaya kawai shi ne zare guda ya zama shuɗi.

A Yahudanci na zamani, ana yin *tzitzit* galibi da zare huɗu da aka ninka biyu, ta yadda za su zama zare takwas gaba ɗaya. Ana kuma sa ƙulli, waɗanda ake ganin wajibi ne. Amma wannan al'adar amfani da zare takwas da ƙulli al'adar malamai ce ta Yahudawa, ba ta da tushe a Nassi.

ADADIN DA AKA BA DA SHAWARA: ZARE BIYAR KO GOMA

Don manufarmu, muna ba da shawarar a yi amfani da zare biyar ko goma ga kowane *tzitzit*. An zaɓi wannan adadi ne domin, idan manufar *tzitzit* ita ce su tuna mana da umarnin Allah, ya dace adadin zaren ya yi daidai da Dokoki Goma.

Ko da yake tabbas akwai umarnin Allah fiye da goma, an daɗe ana ɗaukar allunan Dokoki Goma guda biyu na Fitowa 20 a matsayin alama ta dukan Dokar Allah.

Ka yi tzitzit ɗinka bisa ga umarnin Allah Sauke PDF

ALAMAR YAWAN ZARE

A wannan yanayin:

- **Zare goma** na iya wakiltar Dokoki Goma a cikin kowane *tzitzit*.
- **Zare biyar** na iya zama alamar umarni biyar a kan kowane allo, ko da yake ba a san tabbas yadda aka raba umarnin tsakanin allunan biyu ba.

Mutane da yawa suna zato (ba tare da hujja ba) cewa allo ɗaya ya ƙunshi umarni huɗu da suka shafi dangantakarmu da Allah, ɗayan kuma umarni shida da suka shafi dangantakarmu da sauran mutane.

Ko yaya dai, zaɓar zare biyar ko goma shawara ce kawai, domin Allah bai bayyana wannan bayani ga Musa ba.

“DOMIN KU DUBA KU TUNA”

ABIN TUNASARWA NA GANI DOMIN BIYAYYA

tzitzit, tare da zarensa shuɗi, kayan tunasarwa ne na gani da ke taimaka wa bayin Allah su tuna da dukan umarninsa kuma su cika su. Ayar tana jaddada muhimmancin

kada a bi sha’awoyin zuciya ko na idanu, waɗanda kan kai ga zunubi. A maimakon haka, ya kamata mabiyan Allah su mai da hankali ga yin biyayya da umarninsa.

KA’IDA MARAR KAREWA

Wannan ka’ida ba ta da iyaka da wani zamani, tana shafar Isra’ilawa na dā da Kiristoci na yau, waɗanda aka kira su su kasance da aminci ga umarnin Allah kuma su guji jarabobin duniya. Duk lokacin da Allah ya umurce mu mu tuna da wani abu, saboda ya san cewa muna da saurin mantawa ne.

GARKUWA DAGA ZUNUBI

Wannan “mantawa” ba yana nufin kasa tuna umarnin kawai ba, har ma yana nufin kasa aikata su. Sa’ad da mutum yake dab da aikata zunubi, ya kalli *tzitzit* ɗinsa, ana tunasar da shi cewa akwai Allah wanda ya ba shi umarni. Idan ba a yi biyayya da waɗannan umarnin ba, za a fuskanci sakamako.

A wannan ma’ana, *tzitzit* yana zama garkuwa daga zunubi, yana taimaka wa masu bi su riƙa tuna nauyin da ke kansu kuma su tsaya da aminci ga Allah.

“DUKAN UMARNINA”

KIRA ZUWA GA CIKAKKIYAR BIYAYYA

Kiyaye dukan umarnin Allah yana da muhimmanci domin a ci gaba da zama cikin tsarki da aminci gare shi. *tzitzit* da ke kan tufafi alama ce a bayyane da ke tunasar da bayin Allah alhakinsu na rayuwa cikin tsarki da biyayya.

Kasancewa mai tsarki—wato kebe ga Allah—jigo ne na tsakiya a cikin Littafi Mai Tsarki gabaki ɗaya, kuma wannan umarni na musamman yana ba bayin Allah hanyar da za su riƙa tuna wajibcin da ke kansu na yin biyayya.

MUHIMMANCIN KALMAR “DUKAN” UMARNI

Yana da muhimmanci a lura da yadda aka yi amfani da suna na Ibrananci *kōl* (כֹּל), mai ma’anar “duka,” wanda ke jaddada wajabcin yin biyayya ba ga wasu umarni kawai ba—kamar yadda ake yi a kusan kowace coci a duniya—amma ga dukan “tarin” umarnin da aka ba mu.

A gaskiya, umarnin Allah umarni ne da dole ne a bi da aminci idan muna son mu faranta masa rai. Ta yin haka, muna kasancewa a matsayin waɗanda za a aika zuwa wurin Yesu, mu kuma sami gafarar zunubanmu ta wurin hadayarsa ta kafara.

HANYAR DA KE KAI ZUWA GA CETO

FARANTA WA UBA RAI TA HANYAR BIYAYYA

Yesu ya bayyana sarai cewa hanyar ceto tana farawa ne sa'ad da mutum ya faranta wa Uba rai ta halinsa (Zabura 18:21-23). Bayan Uba ya binciki zuciyar mutumin kuma ya tabbatar da cewa yana da niyyar yin biyayya, Ruhu Mai Tsarki yana jagorantar mutumin ya kiyaye dukan tsarkakan umarninsa.

RAWAR UBA WAJEN JAGORANTARWA ZUWA GA YESU

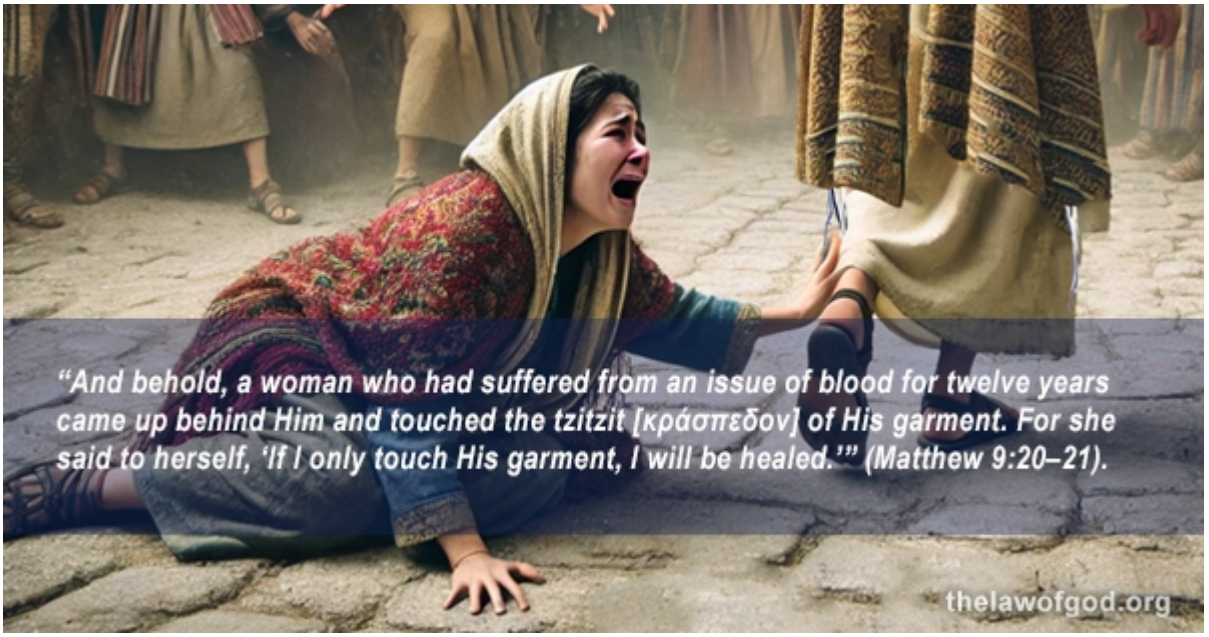
Sai Uba ya aika da wannan mutumin zuwa wurin Yesu, ko kuma ya "ba" Yesu wannan mutumin:
"Ba wanda zai iya zuwa gare ni sai dai idan Uba wanda ya aiko ni ya jawo shi, ni kuma zan tashe shi a rana ta karshe" (Yohanna 6:44).
Haka kuma:
"Nufin wanda ya aiko ni shi ne, kada in rasa ko ɗaya daga cikin dukan waɗanda ya ba ni, amma in tashe su a rana ta karshe" (Yohanna 6:39).

Tzitzit A MATSAYIN TUNASARWA TA KULLUM

tzitzit, a matsayin tunasarwa ta gani da ta zahiri, suna taka muhimmiyar rawa a wannan hanya, suna zama taimako na kullum ga bayin Allah domin su ci gaba da tsayin daka cikin biyayya da tsarki.

Sanin dukan umarninsa a kowane lokaci ba abu ne na zaɓi ba, amma muhimmin ɓangare ne na rayuwar da aka keɓe ga Allah kuma ta yi daidai da nufinsa.

YESU DA TZITZIT

Yesu Kristi ya nuna muhimmancin cika umarnin Allah a rayuwarsa, har da sanya *tzitzit* a kan tufafinsa. Idan muka karanta kalmar Helenanci ta asali [*kraspedon* (κράσπεδον), mai ma’anar *tzitzit*, zare, rataye, ko igiyoyi], sai ya bayyana cewa wannan ne matar da take fama da zubar jini ta taɓa domin ta sami warkarwa:

“A dai-dai lokacin nan, wata mata da ta yi fama da zubar jini shekara goma sha biyu ta zo bayansa, ta taba ratayen alkyabbarsa” (Matta 9:20). Haka kuma, a cikin Bisharar Markus mun ga cewa mutane da yawa sun nemi su taɓa *tzitzit* na Yesu, don sun gane cewa suna wakiltar umarnin Allah masu iko, waɗanda ke kawo albarka da warkarwa: *“Duk inda ya tafi—kauyuka, garuruwa, ko kauyukan karkara—sukan ajiye marasa lafiya a kasuwanni. Suna roƙonsa ya bar su su taba ko da ratayen alkyabbarsa ne, kuma duk waɗanda suka taba shi sun warke”* (Markus 6:56).

MUHIMMANCIN TZITZIT A RAYUWAR YESU

Waɗannan labarun sun nuna cewa Yesu ya kiyaye umarnin sanya *tzitzit* da aminci, kamar yadda aka umurta a cikin Attaura. *tzitzit* ba kayan ado kawai ba ne, amma manyan alamomi ne na umarnin Allah, waɗanda Yesu ya aikata kuma ya tsaya a kansu. Gane da mutanen suka yi cewa *tzitzit* wata hanya ce ta haɗuwa da ikon Allah yana ƙarfafa muhimmiyar rawar da biyayya ga Dokar Allah take takawa wajen kawo albarka da mu’ujizai.

Yadda Yesu ya bi wannan umarni yana nuna cikakkiyar miƙa kansa ga Dokar Allah, kuma yana ba mabiyansa misali mai ƙarfi su yi haka; ba ga tzitzit kaɗai ba, amma ga dukan umarnin Ubansa, kamar Asabar, kaciyar maza, gashi da gemu, da namomin da aka hana.